

hvortil kommer, at i alt fald det foreliggende udkast i ganske overordentlig vidt omfang henlægger den endelige afgørelse til forvaltningen. En sådan ordning må vi anse for principielt fejlagtig og vildledende for retsbevidstheden, ligesom det vil medføre overordentlig stor usikkerhed, dels fordi lovens konsekvenser bliver ganske uoverskuelige, dels fordi administrationen vil mangle det detaillkendskab, som er nødvendigt for at regulere handelens og kontorvirksomhedens forskelligartede former. Det er i så henseende betegnende, at erhvervslivets eneste værn, arbejdsrådet, tænkes sammensat af 15 medlemmer, hvoraf kun eet medlem vil repræsentere den fornødne handels- og kontormæssige sagkundskab.

Det synes heller ikke overensstemmende med tidens nødvendige krav om rationalisering og billiggørelse af administrationen, at det store område af erhvervslivet, der dækkes af handels- og kontorvirksomhed, medinddrages under arbejdstilsynets store administrative apparat. Disse hensyn har på et enkelt område været afgørende for lovforslagets udformning, idet man, som det fremgår af motiverne til § 64, fra en række mindre virksomheders område har bragt dem udenfor arbejdstilsynet og alene under det kommunale tilsyn, netop motiveret med det urimelige og meget bekostelige i, om tilsynet med disse bestemmelser skulle føres af arbejdstilsynets personale. Udfra dette så overordentlig rigtige synspunkt er det uforståeligt, at arbejdstilsynet dog skal beskæftige sig med selv små handels- og kontorvirksomheder.

Vi finder grund til at understrege, at vi allerede overfor socialministeriet i 1938 havde anledning til at fremkomme med vore betænkeligheder såvel overfor loven i dens helhed som overfor en række enkelte bestemmelser, uden at disse betænkeligheder i ringeste måde har fået indflydelse på det lovudkast, som nu forelægges — vor skrivelse er end ikke aftrykt som bilag til lovforslaget. Den omstændighed kan naturligvis kun bidrage til at øge vor ængstelse for, hvilke vilkår handels- og kontorvirksomheder vil få, såfremt loven gennemføres i den foreliggende form.

Det bedste bevis for, hvor utilstrækkelig loven vil komme til at virke for handels- og kontorvirksomheder, er en gennemgang af en række af de enkelte paragraffer.

ad § 1, stk. 2, andet punktum.

Det fremgår af motiveringen til dette stykke, at loven også skal finde anvendelse på arbejde, der udføres af medlemmer af indehaverens familie, når der blot antages en enkelt trediemand, f. eks. et morgenbud, til hjælp. Herefter kan indehaverens familie i en mindre detailforretning ikke deltage i arbejdet i forretningen på den måde, der passer dem bedst og er så overordentlig hyppig på disse områder, f. eks. med pyntning og oprydning om søndagen, foran store højtider o. lign. En købmandssøn, der arbejder i faderens virksomhed, er uberettiget til at tilrettelægge sin arbejdstid ugen igennem, som han vil — et forhold, som synes at gå langt ud over, hvad en lovgivning kan og bør beskæftige sig med.

ad § 1, stk. 7.

Vi finder grund til påny at understrege, at handelens indflydelse i arbejdsrådet er ganske utilstrækkelig og efter sagens natur, når arbejdsrådet skal omfatte praktisk taget hele Danmarks erhvervsliv, må være dette. Når loven end ikke kræver, at administrationen ved vigtige afgørelser skal høre den nærmest interesserede erhvervsorganisation, må konsekvensen naturnødvendigt blive, at afgørelserne diktatorisk gennemføres fra oven uden at tage hensyn til erhvervslivets tarv, som alene det daglige arbejde i og med dette kan give indblik i.

ad § 2.

Det ses ikke, hvilke samfundsmæssige formål denne paragraf opfylder, for så vidt angår handels- og kontorvirksomheder.

ad § 8.

Det forekommer yderst urimeligt, at bidragene til arbejderbeskyttelsesfonden pålignes handels- og kontorvirksomheder på lige fod med de erhverv, hvor der er brug for oplysninger om ulykkes- og sygdomsfare under arbejdet og gennemførelse af ny beskyttelsesmetoder. Denne paragraf er et af de bedste beviser for, at handels- og kontorvirksomhed ikke hører hjemme under det foreliggende lovforslag.

ad §§ 9, 10 og 11.

Der kan næppe tænkes tilfælde, hvor disse bestemmelser kan få interesse for handels- og kontorvirksomhed.